

16.9.2014

B8-0125/2014

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 123 odst. 2 jednacího řádu

o situaci na Ukrajině a aktuálním stavu vztahů mezi EU a Ruskem
(2014/2841(RSP))

**Helmut Scholz, Miloslav Ransdorf, Pablo Iglesias, Kateřina Konečná,
Sofia Sakorafa, Emmanouil Glezos, Georgios Katrougkalos, Jiří Maštálka,
Martina Michels**
za skupinu GUE/NGL

**Usnesení Evropského parlamentu o situaci na Ukrajině a aktuálním stavu vztahů mezi EU a Ruskem
(2014/2841(RSP))**

Evropský parlament,

- s ohledem na zprávu Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 17. srpna 2014 o stavu lidských práv na Ukrajině,
 - s ohledem na zprávu organizace *Amnesty International* ze dne 8. září 2014 o zneužívání síly a válečných zločinech páchaných na severu Luhanska dobrovolnickým praporem Ajdar,
 - s ohledem na čl. 123 odst. 2 jednacího řádu
- A. vzhledem k tomu, že kvůli válce na východě Ukrajiny výrazně trpí lidská práva a rychle se zhoršuje tamní humanitární situace, neboť každý den bylo v průměru zabito minimálně 36 lidí, tisíce osob utrpěly zranění a statisíce lidí z tohoto regionu uprchly, a byla zničena klíčová infrastruktura;
- B. vzhledem k tomu, že mírová jednání představitelů Ukrajiny, Ruské federace a ozbrojených skupin, jež se konala v Minsku pod záštitou Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), konečně vyústila ve vyhlášení příměří a výměnu zajatců;
- C. vzhledem k tomu, že válka na východě Ukrajiny ještě více prohloubila nejednotu Ukrajiny; vzhledem k tomu, že nový prezident a vláda Ukrajiny zatím nedokázali nalézt konsenzus mezi různými složkami ukrajinské společnosti; vzhledem k tomu, že dochází k mnoha násilným útokům na místní úředníky, aktivisty politických stran a organizací občanské společnosti a novináře a že tyto akce jsou zřejmě vzájemně koordinovány; vzhledem k tomu, že ve většině velkých měst zesílila hrozba bombových útoků, což má za následek posilování opatření k prosazování práva a připravenosti na stav nouze;
- D. vzhledem ke znepokojivým známkám vážného porušování demokratických zásad a svobod na Ukrajině – jako je rozpuštění poslaneckého klubu Komunistické strany Ukrajiny, soudní řízení vedené za účelem zákazu této strany a nový (tzv. protiteroristický) zákon, který orgánům umožňuje zakázat nebo omezit televizní a rozhlasové vysílání a činnost hromadných sdělovacích prostředků, včetně internetu, a zakázat nebo omezit produkci a šíření tiskovin, poskytování telekomunikačních služeb a využívání veřejných telekomunikačních sítí, a tak porušuje povinnosti Ukrajiny vyplývající z jejího členství v Radě Evropy a z dohody o přidružení podepsanou s EU –, což ještě více snižuje vyhlídky na vyřešení napjaté socio-ekonomické situace a politických neshod v zemi; vzhledem k tomu, že nová vláda nedokáže dostat pod kontrolu nechvalně proslulý a násilný Právý sektor; vzhledem k tomu, že tyto události vážně ohrožují svobodný a spravedlivý průběh blížících se parlamentních voleb;

- E. vzhledem k tomu, že v důsledku války na východě Ukrajiny a neoliberálního programu nové vlády, která plní podmínky Mezinárodního měnového fondu pro získání půjčky, se dále zhoršují hospodářská, sociální a kulturní práva ukrajinských občanů, a to nejen v Doněcku a Luhansku; vzhledem k tomu, že od července 2014 se prokazatelně dále zhoršuje hospodářská situace: HDP poklesl oproti minulému roku o 4,7 %, index spotřebitelských cen vzrostl o 11,6 % a nezaměstnanost se z 8 % zvýšila na 8,8 %; vzhledem k tomu, že dne 31. července schválil parlament změny rozpočtu, kterými sníží prostředky na sociální programy, důchody, dávky v nezaměstnanosti, invalidní důchody a platy státních zaměstnanců; vzhledem k tomu, že tyto škrty postihnou v drtivé většině ženy, protože tvoří 67 % populace starší 65 let, 55 % registrovaných nezaměstnaných a 75 % státních zaměstnanců; vzhledem k tomu, že dne 12. srpna 2014 informovala Ukrajinská konfederace nezávislých odborových svazů o tom, že z 93 dolů (které ve východních regionech nabízejí vysoký podíl pracovních míst) je plně v provozu pouze 20, 48 dolů funguje pouze částečně, šest dolů je zatopeno a ostatní doly byly zavřeny nebo poničeny;
- F. vzhledem k tomu, že spirála sankcí a odvetných sankcí, které na sebe vzájemně uvalují EU a Rusko, stále výrazněji doléhají na hospodářství obou stran, avšak jak se ukázalo, mají malý politický dopad;
- G. vzhledem k tomu, že NATO zneužilo konflikt na Ukrajině k tomu, aby nově zdůvodnilo svou existenci, kdy jako nepřítel definovalo Rusko, a aby v bezprostředním sousedství Ruska posílilo svou přítomnost v rozporu s platnými mezinárodními dohodami; vzhledem k tomu, že konfrontace NATO a Ruska ohrožuje mír a bezpečnost v Evropě;
1. vítá skutečnost, že konzultace mezi kontaktní skupinou a zástupci ozbrojených skupin přinesly dohodu o příměří; vítá zahájení rozhovorů mezi ukrajinským a ruským prezidentem, které mají podíl na průlomu ve vývoji událostí, a důrazně doporučuje, aby tyto kontakty pokračovaly; žádá, aby se v zájmu politického vyřešení konfliktu v jednáních okamžitě pokračovalo; souhlasí s tím, aby byla posílena úloha Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) při urovnání ukrajinské krize i monitorování současného příměří;
 2. zdůrazňuje, že současná hluboká politická krize na Ukrajině nemůže být vyřešena vojenskými prostředky, ale vyžaduje hlubokou celonárodní diskusi o nezbytných ústavních, politických a hospodářských reformách a o geopolitické orientaci země; potvrzuje, že podporuje jakékoli mírové řešení občanské války na východě Ukrajiny; je hluboce znepokojen výroky ukrajinského premiéra Jaceňuka, který hrozí tím, že před nadcházejícími parlamentními volbami vyhlásí výjimečný stav, a jeho plánem vybudovat na hranicích Ukrajiny s Ruskou federací hraniční val; zdůrazňuje, že podobná prohlášení odporují mírovému plánu zvoleného ukrajinského prezidenta a znemožňují konání spravedlivých, demokratických a transparentních parlamentních voleb naplánovaných na 26. října;
 3. vyzývá Rusko, EU a USA, aby přestaly s rozdmýcháváním konfliktu poskytováním politické a materiální – včetně vojenské – podpory stranám konfliktu; vyzývá k přijetí zbrojního embarga na všechny strany tohoto konfliktu a ke stažení všech zahraničních vojenských poradců a dalšího vojenského a výzvědného personálu z Ukrajiny; vyzývá

Rusko k zajištění efektivní kontroly svých hranic s Ukrajinou, aby se zamezilo nezákonným dodávkám zbraní a munice a pronikání vojenského personálu na Ukrajinu, a podporuje návrh, aby se OBSE aktivně podílela na kontrole bezpečnosti na ukrajinsko-ruských hranicích a na urovnávání souvisejících sporů;

4. je hluboce znepokojen tím, že na Ukrajině roste počet soukromě financovaných bojovníků a vojenských a polovojenských struktur, a vyzývá Komisi a Radu, aby na všechny právnické a fyzické osoby, které se přímo nebo nepřímo podílejí na financování takových struktur a osob, uvalily účinné sankce;
5. je velmi znepokojen posilováním spolupráce mezi NATO a Ukrajinou; rozhodně nesouhlasí s jakýmkoli rozšiřováním NATO, včetně přijetí Ukrajiny; vyzývá k vytvoření nového bezpečnostního systému v Evropě, který bude zohledňovat bezpečnostní zájmy všech zemí a národů; v této souvislosti zdůrazňuje, že Rada NATO-Rusko se jako vhodná platforma pro tento účel v minulosti neosvědčila; vyzývá vysokou představitelku, aby v dohledné době Evropskému parlamentu předložila konkrétní návrh nového formátu pro otevřenou diskusi s Ruskem o společných bezpečnostních otázkách a aby prozkoumala všechny alternativy aktivního zapojení OBSE do tohoto procesu;
6. je hluboce znepokojen rozhodnutími, která byla přijata na summitu NATO ve Walesu; zdůrazňuje, že znovu oživená konfrontace mezi NATO a Ruskem je výsledkem neúspěšných politik NATO a EU, jako je rozšíření NATO až k hranicím Ruska, porušení mezinárodního práva např. v Afghánistánu, Iráku a Libyi, ze strany EU ignorování hospodářských zájmů a historických vazeb Ruska v zemích ve společném sousedství a neschopnost EU navázat skutečné strategické partnerství s Ruskem na základě obnovených dohod o partnerství a spolupráci;
7. je mimořádně znepokojen propagandistickou válkou mezi EU, USA, Ukrajinou a Ruskem; důrazně vyzývá všechny strany, aby tuto verbální eskalaci nahradily dialogem, v němž budou hledat řešení kontroverzních otázek;
8. zdůrazňuje, že Rusko je pro EU a její členské státy strategickým partnerem, a naléhavě vyzývá k opětovnému navázání politického dialogu v zájmu vyřešení sporných otázek; rozhodně nesouhlasí se zaváděním dalších opatření a sankcí proti Rusku, které byly oznámeny Radou dne 12. září, a domnívá se, že tato opatření nejsou zapotřebí vzhledem k pokusu o dodržení příměří, na němž se dohodly ukrajinské strany; naléhá na EU, aby ukončila sankční politiky vůči Rusku, které vyústily v hospodářskou válku mezi těmito dvěma partnery, jež má negativní důsledky zejména pro malé a střední podniky, zemědělce a spotřebitele v EU a Rusku a jež se ukázala jako neefektivní;
9. ostře kritizuje skutečnost, že EU nadále zavírá oči nad skutečnou situací na Ukrajině a nekriticky podporuje současnou ukrajinskou vládu a že ignoruje politickou a vojenskou úlohu krajní pravice, extrémních nacionalistů a xenofobních proudů na Ukrajině, jimi páchané násilí, důsledky politik přijatých novou vládou v reakci na podmínky MMF a EU, zhoršující se stav lidských práv a demokratických svobod a humanitární situaci civilního obyvatelstva na východě země;
10. znovu upozorňuje na to, že Ukrajina má potenciál k roli prostředníka mezi EU, Ruskem

a dalšími zeměmi v tomto regionu, a lituje, že nová ukrajinská vláda tuto strategickou možnost opomíjí; vyzývá ukrajinskou vládu, aby se snažila překlenout rozpor mezi evropskými aspiracemi Ukrajiny a pokračováním vzájemně výhodných vztahů s Ruskem; zastává názor, že by to byl významný krok k překonání současné krize v zemi;

11. ostře kritizuje Evropský parlament za to, že se vzdal své povinnosti posoudit politické, hospodářské a sociální dopady dohody o přidružení a dohody o vytvoření rozsáhlé a komplexní zóny volného obchodu (DCFTA) mezi EU a Ukrajinou; vyzývá vnitrostátní parlamenty členských států, aby před vydáním souhlasu tyto dopady pečlivě posoudily;
12. vyzývá Evropský parlament a Nejvyšší radu Ukrajiny, aby ratifikační proces zastavily; vyzývá Radu a Komisi, aby představily nový plán, který bude pro všechny občany EU a Ukrajiny transparentní a v němž stanoví další kroky ve věci toho, jak nastavit fungování hospodářských vztahů mezi EU, Ukrajinou a Ruskou federací poté, co dne 12. září byla předložena dohoda mezi EU, Ukrajinou a Ruskou federací, v níž se odkládá vstup kapitoly 5 dohody o přidružení (tj. DCFTA mezi EU a Ukrajinou) v platnost o dalších 15 měsíců, tzn. do 31. prosince 2015, kvůli „velmi obtížné hospodářské situaci na Ukrajině“ a jejímu možnému dopadu na ekonomiky všech 28 členských států EU;
13. je znepokojen tím, že pouze několik dní před parlamentními volbami schválil odstupující ukrajinský parlament dohodu o přidružení s EU; vyjadřuje politování nad tím, že takto významné rozhodnutí pro budoucnost země bylo přijato bez důkladných konzultací s obyvatelstvem;
14. rozhodně odsuzuje podněcování k přijetí zákona o zákazu Komunistické strany, zahájení soudního řízení proti této straně a rozpuštění jejího poslaneckého klubu; odsuzuje pokračující násilí na vedoucích činitelích a členech Komunistické strany a útoky na její kanceláře; je obzvláště znepokojen tím, že k těmto incidentům dochází v období před konáním voleb, což zviditelňuje zhoršující se stav demokratických svobod v této zemi; rozhodně kritizuje EU za to, že tento vývoj ignoruje, ačkoli Ukrajina jasně porušuje své závazky vyplývající z dohody s EU o přidružení a z dalších mezinárodních dohod, jichž je Ukrajina smluvní stranou;
15. je hluboce znepokojen tím, že několik týdnů před začátkem topného období se stále nevyřešil spor Ruska a Ukrajiny o zemní plyn; důrazně vyzývá Rusko a Ukrajinu, aby obnovily konstruktivní hospodářskou a energetickou spolupráci a zajistily tak všeobecně dostupné ceny energie; znovu vyjadřuje názor, že Ukrajina musí plnit své smluvní závazky, aby se zajistil neomezený tranzit zemního plynu mezi Ruskem a EU; v této souvislosti vyzývá Komisi, aby Ukrajinu jakýmkoli prostředky přiměla k plnění této dohody a článku 338 dohody o přidružení mezi EU a Ukrajinou, který představuje významný pilíř pro zabezpečení dodávek zemního plynu do EU;
16. s odvoláním na článek 8 dohody o přidružení mezi EU a Ukrajinou vyzývá ukrajinského prezidenta, aby příslušné ukrajinské orgány pověřil vytvořením podmínek pro brzkou ratifikaci a uplatňování Římského statutu Mezinárodního trestního soudu a jeho souvisejících nástrojů; znovu požaduje plné vyšetření všech zločinů, bez ohledu na to,

která strana je spáchala, aby bylo na Ukrajině skoncováno s beztrestností; upozorňuje na skutečnost, že zatím nebyly vyšetřeny vraždy spáchané na Majdanu nebo v Oděse;

17. opakuje, že je znepokojen mírou zastoupení krajně pravicových, krajně nacionalistických a xenofobních politiků v nové ukrajinské vládě a tím, že se ukrajinské vládě nepodařilo dostat pod kontrolu hnutí Právý sektor; považuje za znepokojivé, že do ukrajinských bezpečnostních struktur byly začleněny nelegální nacionalistické ozbrojené síly s krajně pravicovým smýšlením, a vyzývá ukrajinskou vládu, aby tuto situaci změnila; podporuje naléhavou výzvu organizace *Amnesty International*, aby ukrajinská vláda zabránila dobrovolnickým praporům, které působí vedle řádných ukrajinských ozbrojených sil, ve zneužívání síly a páchání válečných zločinů;
18. vyzývá ukrajinské orgány, aby zajistily, aby legislativní reformy splňovaly mezinárodní normy a standardy a byly v souladu s povinnostmi, které Ukrajině ukládají smlouvy o lidských právech, a aby v každodenním životě zaručily dodržování lidských práv a demokratických svobod; vyzývá Komisi a Evropský parlament, aby tyto aspekty dohody o přidružení bedlivě sledovaly, a nebudou-li tyto povinnosti plněny, aby zakročily;
19. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, parlamentu a vládě Ukrajiny a Ruska, Parlamentnímu shromáždění Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a Parlamentnímu shromáždění Rady Evropy.